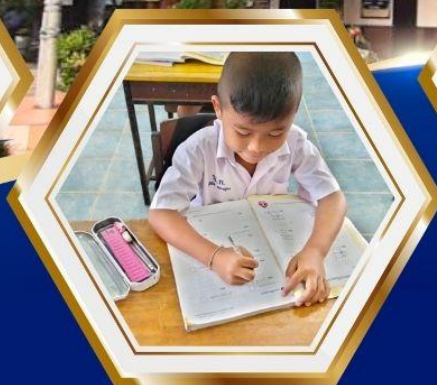
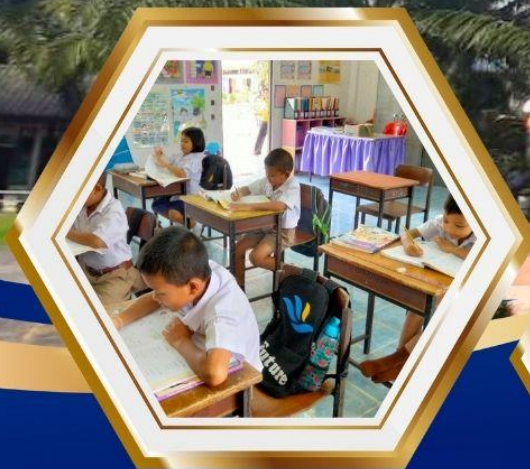

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(พ.ศ.๒๕๖๘ - ๒๕๗๒)

โรงเรียนวัดนากัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดนากัน ฉบับนี้ จัดทำขึ้นภายใต้เจตนารมณ์อันมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงสามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่รวดเร็ว เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โรงเรียนจึงได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) อย่างรอบด้าน ทั้งจากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก รวมถึงความคิดเห็นจากผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา

โรงเรียนวัดนากัน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานี้ จะเป็นกรอบแนวทางที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ได้ร่วมกันให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานี้จนสำเร็จลุล่วง

โรงเรียนวัดนากัน

๙ กันยายน ๒๕๖๘

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทที่ ๑ : บทนำ

- ๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน
 - ข้อมูลทั่วไป
 - ประวัติโรงเรียน
 - ข้อมูลจำนวนนักเรียน
 - ข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - ข้อมูลอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้
 - สภาพชุมชนโดยรอบ
- ๑.๒ หลักการและเหตุผล
 - ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก
 - สรุปความจำเป็นที่ต้องมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนา
- ๑.๓ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผน
- ๑.๔ ขอบเขตของแผน
- ๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ

บทที่ ๒ : การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของสถานศึกษา (SWOT Analysis)

- ๒.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน
 - จุดแข็ง (Strengths - S)
 - จุดอ่อน (Weakness - W)
- ๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
 - โอกาส (Opportunities - O)
 - อุปสรรค (Threats - T)
- ๑.๓ สรุปผลการวิเคราะห์และประเด็นเชิงกลยุทธ์

บทที่ ๓ : ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- ๓.๑ ปรัชญาโรงเรียน
- ๓.๒ วิสัยทัศน์
- ๓.๓ พันธกิจ
- ๓.๔ ค่านิยม
- ๓.๕ เป้าประสงค์
- ๓.๖ กลยุทธ์
- ๓.๗ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๓.๘ เอกลักษณ์	๑๙
๓.๙ อัตลักษณ์	๑๙
๓.๑๐ คำขวัญ	๑๙
บทที่ ๔ : ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การพัฒนา	๒๐
๔.๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนา	๒๐
- ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และยกผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียน	๒๐
- ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและทักษะชีวิต	๒๐
- ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วน	๒๐
- ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๒๐
๔.๒ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และโครงการ / กิจกรรมหลัก	๒๑
บทที่ ๕ : การนำแผนสู่การปฏิบัติและการบริหารงบประมาณ	๒๔
๕.๑ กลไกการขับเคลื่อนแผน	๒๔
- การนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ	๒๔
- บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร	๒๔
- หน้าที่และความรับผิดชอบ	๒๖
- บทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	๒๗
- บทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการ / กิจกรรม	๒๗
- หน้าที่และความรับผิดชอบ	๒๘
๕.๒ การแปลงกลยุทธ์สู่แผนปฏิบัติการประจำปี	๒๘
บทที่ ๖ : การกำกับ ติดตาม และประเมินผล	๓๖
๖.๑ กรอบการกำกับและติดตาม	๓๖
๖.๒ การประเมินผล	๓๖
๖.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	๓๗
๖.๔ การรายงานผลและนำผลไปใช้	๓๗
ภาคผนวก	๓๘
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี ๒๕๖๘-๒๕๗๒	๓๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนวัดนากัน

ชื่อโรงเรียนภาษาอังกฤษ :Wat Nakan School

รหัส ๑๐ หลัก ๑๐๘๑๐๒๑๐๖๒๒

ที่ตั้ง ๕๗/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเรียง อำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๓๒๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต ๔

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โทรศัพท์ ๐๖๔-๐๔๘๑๑๕๕ โทรสาร -

e-mail : sch๓๔๙๔๑๘@pnst4.net

website : <https://www.watnakanschool.ac.th/>

เปิดสอนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖

เขตพื้นที่บริการ คือ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเรียง อำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนวัดนากัน ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ๑๖ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยอาศัยศาลาวัดเปิดสอนครั้งแรกตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ ต่อมาได้กลายเป็นวัดร้าง และทางราชการได้จัดสรรงบประมาณสร้างอาคารเรียนถาวร มีพื้นที่ ๕ ไร่ ๓ งาน ๗๖ ตารางวา ในการจัดการเรียนการสอน มีการขยายชั้นเรียนตามนโยบายของทางราชการและความต้องการของชุมชน ดังนี้

ปีการศึกษา ๒๕๑๘	เปิดทำการสอนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
ปีการศึกษา ๒๕๒๙	เปิดทำการสอนชั้นเด็กเล็ก
ปีการศึกษา ๒๕๓๖	เปิดทำการสอนชั้นอนุบาล
ปีการศึกษา ๒๕๓๗	เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปัจจุบัน เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีอาคารเรียน ๔ หลัง อาคารประกอบ ๒ หลัง ชาวบ้านร่วมกันบริจาคที่ดินให้ทางราชการเพิ่มขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๕ อีก ๔ ไร่ ๒ งาน ๔๐ ตารางวา รวมมีพื้นที่ทั้งหมด ๑๐ ไร่ ๒ งาน ๑๖ ตารางวา

ข้อมูลจำนวนนักเรียน

จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอนปีการศึกษา ๒๕๖๘ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘)

ชั้น	เพศ		จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)
	ชาย	หญิง		
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๕	๓	๘	๑
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๖	๑	๗	๑
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๕	๓	๘	๑
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๙	-	๙	๑
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๕	๕	๑๐	๑
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๑๒	๑	๑๓	๑
รวม	๔๒	๑๓	๕๕	๖

จำนวนนักเรียนพิเศษเรียนรวม ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ที่	ชื่อ - สกุล	ชั้น	ประเภทความพิการ	หมายเหตุ
๑.	เด็กหญิงพนิดา ชาญณรงค์	ป. ๓	บกพร่องทางการเรียนรู้	
๒.	เด็กชายณรงค์ศักดิ์ จันทร์ไพฑูรย์	ป. ๖	บกพร่องทางการเรียนรู้	

ข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ปัจจุบันโรงเรียนวัดนากัน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่จริง
จำนวน ๙ คน ดังต่อไปนี้
จำนวนข้าราชการครู ทั้งหมด ๕ คน

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อันดับ	ตำแหน่ง เลขที่	วุฒิ การศึกษา	วิชาเอก/ วิชาโท	วิชาที่สอน
๑	นางกัลยา สุวรรณคช	ผู้บริหาร	คศ.๓	๙๕๕๙	ศษ.ม.	การบริหาร การศึกษา	การงานอาชีพ ป.๔ - ๖
๒	นางพ้องศรี เกษร	ครู	คศ. ๓	๕๘๖๒	ค.บ.	ภาษาไทย / คหกรรม	ทุกรายวิชา ป. ๑

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อันดับ	ตำแหน่ง เลขที่	วุฒิ การศึกษา	วิชาเอก/ วิชาโท	วิชาที่สอน
๓	นางฉวีวรรณ เพชรพันธ์	ครู	คศ. ๓	๑๑๑๕๔	ศษ.ม.	การบริหาร การศึกษา	ทุกรายวิชา ป. ๒ (ยกเว้น ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ สังคม ศึกษา) คณิตศาสตร์ ป.๓
๔	นางพรเพ็ญ อนุพันธ์	ครู	คศ. ๒	๙๕๖๘	ค.บ.	ภาษาไทย / คหกรรม	ภาษาไทย สังคมศึกษา ป. ๔ - ๖ ลูกเสือ เน้นแนว ชุมนุม ป.๖
๕	นางสาวยุพารัตน์ ยอดนาคี	ครู	-	๑๐๖๓๒	กศ.บ.	การ ประถมศึกษา / -	ทุกรายวิชา ป. ๓ (ยกเว้น คณิตศาสตร์) ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ สังคม ศึกษา ป.๒

จำนวนบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๔ คน

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วุฒิ การศึกษา	วิชาเอก/วิชาโท	วิชาที่สอน
๑	นางสาวอดิกันต์ คะเนสม	ครูอัตราจ้าง	ค.บ.	วิทยาศาสตร์ ทั่วไป	วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ป.๔ -๖ ลูกเสือ เน้นแนว ชุมนุม ป.๕
๒	นางสาววิลาวัลย์ ศรีธากาล	ครูอัตราจ้าง	ค.บ.	ภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษ ศิลปะ หน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ พลศึกษา ป.๔ - ๖ ชุมนุม เน้นแนว ลูกเสือ ป.๔
๓	นางสาวจิตติมา รักประทุม	ธุรการ	ศ.บ.	เศรษฐศาสตร์ เกษตร	-
๔	นายเอกลักษณ์ จันทรรักดี	นักการภาร โรง	ปวส.		-

ข้อมูลอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้

อาคารเรียน	จำนวน ๓ หลัง	๑๖ ห้องเรียน
แบบ สปช. ๑๐๒/๒๖	จำนวน ๑ หลัง	๔ ห้องเรียน
แบบ สปช. ๑๐๕/๒๕	จำนวน ๑ หลัง	๘ ห้องเรียน
แบบ สปช. ๑๐๕/๒๕		
ปรับปรุงบันไดสองข้าง	จำนวน ๑ หลัง	๔ ห้องเรียน

อาคารประกอบ

อาคารอเนกประสงค์แบบ ๒๐๓/๒๖	จำนวน ๑ หลัง
โรงอาหารแบบ ๓๒๑	จำนวน ๑ หลัง
ส้วม ๒ หลัง	จำนวน ๓ ที่นั่ง
ส้วมแบบ สปช. ๖๐๔/๔๕	จำนวน ๑ หลัง (๔ ที่นั่ง) แยกชาย-หญิง
อื่น ๆ (ห้องน้ำปรับปรุง)	จำนวน ๔ ที่นั่ง แยกชาย-หญิง

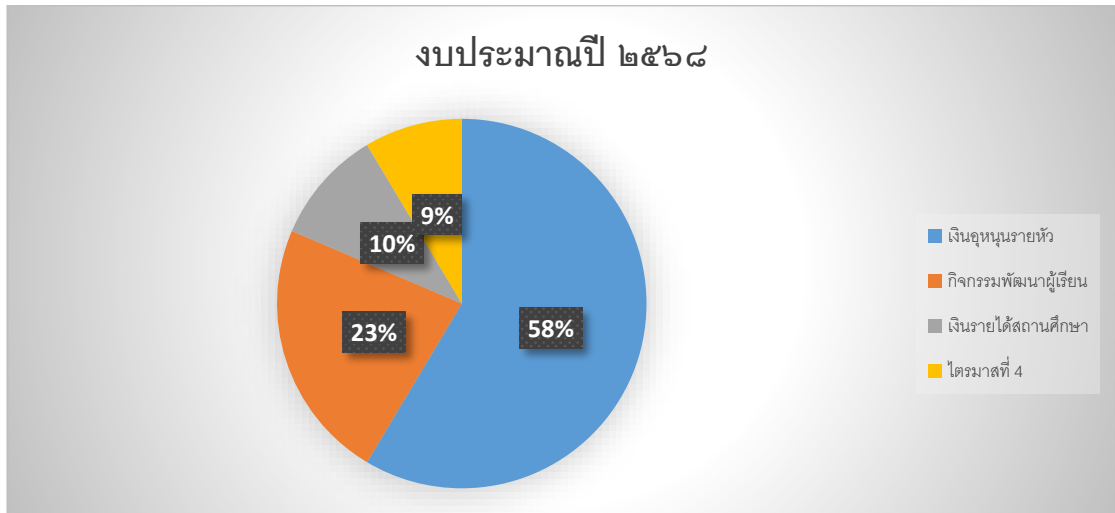
ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

๑. สวนปาล์มโรงเรียน	จำนวน ๔ ไร่ ๒ งาน ๔๐ ตารางวา
๒. ห้องสมุดรักการอ่าน	จำนวน ๑ ห้อง
๓. ห้องภาพยนตร์	จำนวน ๑ ห้อง
๔. ห้องพยาบาล	จำนวน ๑ ห้อง
๕. แปลงเกษตร	จำนวน ๑ แปลง
๖. แปลงमानาวบ่อปูนซีเมนต์	จำนวน ๒ แปลง
๗. แปลงมะละกอ	จำนวน ๑ แปลง
๘. บ่อปลา (บ่อดิน)	จำนวน ๑ บ่อ

งบประมาณที่ได้รับในปีย้อนหลัง

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

รายการ	ปีงบประมาณ
๑. เงินอุดหนุนรายหัว	๑๐๒,๐๐๐ บาท
๒. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๓๓,๖๐๐ บาท
๓. เงินรายได้สถานศึกษา	๓๖,๐๐๐ บาท
๔. งบสำนักงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๖๓,๐๐๐
รวม	๒๓๔,๖๐๐ บาท

สภาพชุมชนโดยรอบ (ลักษณะเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม)

ข้อมูลอาชีพหลักของชุมชน ศาสนาที่ชุมชนนับถือ อาชีพหลักของผู้ปกครอง ศาสนาที่ผู้ปกครองนับถือ รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครอง

๑) เป็นชุมชนขนาดเล็กอาศัยรอบบริเวณโรงเรียน มีลักษณะเป็นชุมชนที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมเมืองกับวัฒนธรรมสังคมชนบท มีความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้น เอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

มีประชากรประมาณ ๑,๒๐๐ คน จำนวนหลังคาเรือน ๑๔๐ หลังคาเรือน ส่วนมากวัยเด็กและผู้สูงอายุ บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียนได้แก่ ชุมชน, วัด, แหล่งท่องเที่ยวของหมู่บ้านดอนซ้อ และองค์การบริหารส่วนตำบลนาเรียง อาชีพหลักของชุมชน คือ ทำการเกษตร รับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ งานจักสาน, ผลิตภัณฑ์เครื่องถักและประเพณีทำบุญวันสารทเดือนสิบ วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมให้ทานไฟ การชักพระ

๒) ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับ อาชีพหลักประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างคิดเป็นร้อยละ ๗๙ นับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้ โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี ๓๖,๐๐๐ บาท รายได้ไม่แน่นอน จำนวนคนเฉลี่ย/ครอบครัว ๔ คน

๓) โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

โรงเรียนวัดนากันเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจครอบครัว / ชุมชนรายได้ไม่ดี มีการปรับพื้นที่ทำนาเป็นสวนผสมผสาน ไม่มีรายได้ประจำ อบต. มีงบประมาณน้อย และเป็นโรงเรียนขนาดเล็กขาดบุคลากรวิชาเอกภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีน้อยองค์คณะบุคคลยังไม่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์การศึกษาไม่กว้าง ความเป็นอยู่เรียบง่ายตามวิถีชีวิตชาวชนบท ยึดถือปฏิบัติตามหลักศาสนา ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น แต่สภาพชุมชนยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร

ชุมชนมีความต้องการ ได้แก่ เงินทุนส่งเสริมการประกอบอาชีพ การส่งเสริมสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมการศึกษาและการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน

และชุมชน องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ในท้องถิ่น อยู่ในระดับดี โดยโรงเรียนได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือ การจัดการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ จากชุมชนเป็นอย่างดีตลอดมา

๑.๒ หลักการและเหตุผล

แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และนโยบายระดับเขตพื้นที่การศึกษา ล้วนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของประเทศให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของสังคม โดยมีหลักการพื้นฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีวิตที่ดีในสังคมยุคใหม่ แผนการศึกษาแห่งชาติวางกรอบและทิศทางระยะยาวของการพัฒนาการศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงอุดมศึกษา เพื่อสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นโยบายของ สพฐ. เป็นการนำกรอบนโยบายระดับชาติมาแปลงสู่การปฏิบัติในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าถึงได้ และเสมอภาคกัน ครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา ส่วนนโยบายระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการปรับนโยบายจากส่วนกลางให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการเฉพาะของแต่ละพื้นที่ แต่ละเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพของโรงเรียนในสังกัด เพื่อกำหนดแนวทาง แผนงาน และโครงการที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษา มีความยืดหยุ่น ตอบโจทย์ความท้าทายในพื้นที่ และส่งเสริมให้ผู้เรียนในทุกโรงเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพอย่างแท้จริง การทำงานร่วมกันและประสานสอดคล้องกันของทั้งสามระดับนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก

ในบริบทของการจัดการศึกษาของประเทศไทย โรงเรียนขนาดเล็กนับเป็นส่วนสำคัญและเป็นหน่วยจัดการศึกษาที่มีจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและชนบท การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้เป็นเสาหลักในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนในชุมชนท้องถิ่น และมีบทบาทในการสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็ก ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนขนาดเล็กมักเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การขาดแคลนทรัพยากร ทั้งด้านงบประมาณ อุปกรณ์การเรียนการสอน และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ครูหนึ่งคนอาจต้องสอนหลายวิชาในหลายระดับชั้น ทำให้การจัดการเรียนรู้บางครั้งอาจไม่ครอบคลุมและลงลึกเท่าที่ควร นอกจากนี้ จำนวนนักเรียนที่น้อยยังอาจส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการสร้างสภาพแวดล้อมที่หลากหลายในการเรียนรู้ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กจึงไม่ใช่แค่การปรับปรุงการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด การส่งเสริมการ

พัฒนาศักยภาพครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนใกล้เคียง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรและความเชี่ยวชาญมาช่วยสนับสนุนโรงเรียน การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันให้แก่เด็กทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ใด และเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีศักยภาพเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของประเทศโดยรวม

สรุปความจำเป็นที่ต้องมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนา

ความจำเป็นที่ต้องมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกิดจากหลักการพื้นฐานที่ว่า การจัดการศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพต้องมีทิศทางที่ชัดเจนและเป้าหมายที่แน่นอน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงทำหน้าที่เป็นเข็มทิศนำทางให้แก่สถานศึกษา บุคลากร และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอน และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยไม่เกิดความซ้ำซ้อนหรือความสับสนในการทำงาน หากปราศจากแผนที่ชัดเจน การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอาจเป็นไปอย่างสะเปะสะปะ ขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนานี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาสของตนเองได้อย่างถ่องแท้ จากนั้นจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่ต้องการจะบรรลุ ซึ่งเป็นภาพอนาคตที่โรงเรียนต้องการจะเป็น แผนยังรวมถึงการกำหนดกลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรมที่จะดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านั้น พร้อมทั้งการจัดสรรทรัพยากร ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารทิศทางการพัฒนาให้แก่บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ได้รับทราบและเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแข็งขัน การมีแผนที่ชัดเจนยังช่วยให้สามารถติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าโรงเรียนกำลังเดินหน้าไปในทิศทางที่ถูกต้อง และสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ๆ ได้อย่างยืดหยุ่นและทันทั่วถึง ที่ท้ายที่สุด แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงไม่ใช่เพียงเอกสาร แต่เป็นเครื่องมือที่มีชีวิตชีวาในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผน

๑.๑ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่าย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก มีความเข้าใจร่วมกันในทิศทางและเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการจะบรรลุ ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีทิศทางเดียวกัน ไม่สะเปะสะปะ และสามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ เพื่อวิเคราะห์และจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน หรือเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้ในแผนฯ การจัดทำแผนจะช่วยให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายและการลงทุนได้อย่างรอบคอบ

หลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อน และเน้นการลงทุนในส่วนที่จะสร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

๑.๓ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาในทุกมิติ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และความสัมพันธ์กับชุมชน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการตัดสินใจเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติของผู้บริหาร ช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีหลักการ มีเหตุผล และสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและทันที่

๑.๔ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรมที่จะส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตามมาตรฐานที่กำหนด

๑.๕ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ เสนอแนะ และตัดสินใจในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วมนี้จะช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ทำให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส และได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

๑.๖ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน และประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นว่าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ การมีแผนที่ชัดเจนทำให้สามารถระบุตัวชี้วัดความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม ช่วยให้การประเมินผลมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา หรือทบทวนแผนให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ ขอบเขตของแผน

- ช่วงเวลาของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนฯ ระยะ ๕ ปี ครอบคลุมปีการศึกษา ๒๕๖๓-๒๕๖๗

- ขอบเขตเนื้อหาที่ครอบคลุมในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๑. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพรอบด้าน ทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และการปรับตัวในสังคมยุคใหม่ ดังนี้

- พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยกระดับคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาต่าง ๆ การพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ตามวัยและมาตรฐานหลักสูตร การส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาที่ผู้เรียนมีความถนัด

- พัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) การแก้ปัญหา (Problem Solving) การสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) การสื่อสาร (Communication) และการทำงานร่วมกัน (Collaboration) รวมถึงการส่งเสริมทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy)

- พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปณิธานที่ศรัทธา ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

- พัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิต จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย การบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี การจัดการกับความเครียด และการสร้างภูมิคุ้มกันทางอารมณ์

- ส่งเสริมความสามารถพิเศษและการค้นหาตนเอง จัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัด ความสนใจ และความสามารถพิเศษของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ หรืองานอาชีพ เพื่อพัฒนาศักยภาพเหล่านั้นให้เต็มที่

๒. การพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการ มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ รายละเอียดที่ครอบคลุม ดังนี้

- บริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการ ทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

- บริหารงบประมาณและทรัพยากร วางแผนการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดหา จัดสรร และบำรุงรักษาทรัพยากรต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์ เพื่อให้พร้อมใช้งานและเอื้อต่อการเรียนรู้

- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ จัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย ถูกต้อง และเชื่อถือได้ เพื่อใช้ในการวางแผน ตัดสินใจ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์อันดีและแสวงหาความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุน ทรัพยากร และความเชี่ยวชาญในการพัฒนาสถานศึกษา

- บริหารความเสี่ยงและการประกันคุณภาพภายใน กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับสถานศึกษา รวมถึงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๓. การพัฒนาครูและบุคลากร ให้ความสำคัญกับการยกระดับศักยภาพและความเชี่ยวชาญของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา รายละเอียดที่ครอบคลุม ดังนี้

- พัฒนาความรู้และทักษะด้านวิชาการ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาที่สอน และความรู้ใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน

- พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคนิคการสอนที่ทันสมัย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

- พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ: ส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด
- ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและวิจัยในชั้นเรียน: สนับสนุนให้ครูริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรม การเรียนการสอนใหม่ๆ และทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
- จัดสวัสดิการและการสร้างขวัญกำลังใจ: การจัดสวัสดิการที่เหมาะสมและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากร เพื่อให้มีความสุขในการทำงาน และสามารถทุ่มเทให้กับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาได้อย่างเต็มที่

๔. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (หรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้) มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาของผู้เรียนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดที่ครอบคลุม ดังนี้

- พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา จัดให้มีห้องสมุดที่ทันสมัย ห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ห้องสมุดมีชีวิต มุมอ่านหนังสือ หรือแหล่งเรียนรู้เฉพาะทางอื่น ๆ ที่หลากหลายและน่าสนใจ
- พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด ปลอดภัย สวยงาม และเอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพียงพอและทันสมัย รวมถึงการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ และการสร้างสรรค์ผลงาน
- เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้กับชุมชน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ศาสนสถาน แหล่งผลิตสินค้าพื้นเมือง เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับชีวิตจริง
- ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ผู้บริหาร และบุคลากร การสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การแบ่งปันประสบการณ์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียน วิทยาลัย หรือหน่วยงานจัดการศึกษาที่จัดการเรียนการสอน ในระดับการศึกษาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา หรือการศึกษานอกระบบ โดยมีหน้าที่หลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรที่กำหนด รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ผู้เรียน / นักเรียน หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการศึกษาคือผู้ฝึกอบรมในสถานศึกษาตามช่วงวัยและระดับการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา โดยสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพกายใจที่ดี และพร้อมสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

ครู / บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน อบรม ให้คำปรึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหาร ศึกษาพิเศษ และบุคลากรสนับสนุนอื่น ๆ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่รับผิดชอบดูแล อบรมสั่งสอน และอุปการะเลี้ยงดู ผู้เรียน ซึ่งเป็นหุ้นส่วนสำคัญของสถานศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียน ทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนหรือสังคมที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในการจัดการศึกษา สถานศึกษามักมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อระดมทรัพยากร แลกเปลี่ยนภูมิปัญญา และพัฒนาสถานศึกษาไปพร้อมกัน

วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพในอนาคตที่สถานศึกษาปรารถนาจะเห็นหรือต้องการเป็นในระยะยาว เช่น ๓-๕ ปีข้างหน้า เป็นการแสดงถึงเจตนารมณ์สูงสุดและทิศทางหลักในการพัฒนาสถานศึกษา มักเป็นข้อความที่กระชับ ชัดเจน สร้างแรงบันดาลใจ และสะท้อนถึงค่านิยมหลักของสถานศึกษา

พันธกิจ หมายถึง หน้าที่หรืองานหลักที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เป็นการระบุถึงบทบาทหรือภารกิจที่สถานศึกษาต้องทำอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายและความต้องการของสังคม

เป้าประสงค์ / เป้าหมาย หมายถึง ผลลัพธ์ที่สถานศึกษาคาดหวังว่าจะบรรลุจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น

- เป้าประสงค์ เป็นผลลัพธ์ระยะยาวที่มีความกว้างและเป็นภาพรวม แสดงถึงสิ่งที่สถานศึกษาต้องการจะบรรลุในภาพรวมของแต่ละประเด็นการพัฒนา
- เป้าหมาย เป็นผลลัพธ์ที่เฉพาะเจาะจง วัดผลได้ บรรลุผลได้ มีความเกี่ยวข้อง และมีกรอบเวลาที่ชัดเจน (SMART: Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound) เป็นการกำหนดว่าแต่ละเป้าประสงค์จะสำเร็จได้อย่างไร

กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการหลักที่สถานศึกษาจะใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการวางแผนเชิงรุกเพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง โอกาส และจัดการกับจุดอ่อน อุปสรรคต่าง ๆ

โครงการ / กิจกรรม

- **โครงการ** หมายถึง แผนงานที่มีขอบเขตและระยะเวลาที่ชัดเจน ประกอบด้วย กิจกรรมหลายอย่างที่สัมพันธ์กัน มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงภายในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- **กิจกรรม** หมายถึง งานย่อย ๆ หรือขั้นตอนย่อย ๆ ภายใต้โครงการซึ่งเป็นการปฏิบัติการจริงเพื่อให้โครงการนั้น ๆ ดำเนินไปและสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ตัวชี้วัดความสำเร็จ หมายถึง ค่าหรือเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินว่าสถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้มากน้อยเพียงใด ตัวชี้วัดควรเป็นรูปธรรม วัดผลได้ และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานได้

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการสร้างความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยการกำหนดมาตรฐาน การจัดระบบการติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แบ่งเป็นการประกันคุณภาพภายใน (ดำเนินการโดยสถานศึกษาเอง) และการประกันคุณภาพภายนอก (ดำเนินการโดยหน่วยงานภายนอก)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ผู้เรียนแสดงออกได้จากการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ หรือตามหลักสูตรที่กำหนด ซึ่งมักวัดผลจากการสอบ การทำแบบฝึกหัด การนำเสนอผลงาน หรือการปฏิบัติจริง โดยมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

หลักหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพื่อจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยอิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการปรับปรุงพัฒนา หรือเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบท ความต้องการของชุมชน และความสนใจของผู้เรียน

ทรัพยากร หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาและการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงบุคลากร (ครู ผู้บริหาร บุคลากรสนับสนุน) งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

นวัตกรรม หมายถึง การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือเกิดประโยชน์มากขึ้นในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมด้านการสอน สื่อการเรียนรู้ การบริหารจัดการ หรือรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของสถานศึกษา (SWOT Analysis)

๒.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strengths - S) : สิ่งที่โรงเรียนทำได้ดีและเป็นข้อได้เปรียบภายใน

๑. ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างครูและนักเรียน ทำให้ครูผู้สอนสามารถทำความเข้าใจและเข้าใจนักเรียนแต่ละคนได้อย่างลึกซึ้ง ทั้งในด้านอุปนิสัย ความถนัด จุดเด่น จุดด้อย และสภาพปัญหา หรือความต้องการส่วนบุคคล การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนจึงเป็นไปอย่างเปิดเผยและเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นและปลอดภัย นักเรียนรู้สึกสบายใจที่จะซักถาม ขอความช่วยเหลือ และแสดงความคิดเห็น ทำให้ครูสามารถให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ได้อย่างตรงจุดและทันเวลาที่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและด้านอารมณ์ สังคม

๒. การดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงและเป็นรายบุคคล ทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูสามารถสังเกตพฤติกรรม พัฒนาการ และความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดมีปัญหาในการเรียนรู้หรือต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ครูสามารถให้คำแนะนำ สอนเสริม หรือ ปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ครูอาจมีข้อจำกัดในการดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล

๓. ความร่วมมือที่เข้มแข็งจากผู้ปกครองและชุมชน ทำให้เกิดความผูกพันและความใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชาวบ้านในชุมชน ความสัมพันธ์นี้ก่อให้เกิดความร่วมมือที่เข้มแข็ง ในการพัฒนาการศึกษา ชุมชนมักพร้อมให้การสนับสนุนโรงเรียนทั้งในด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือแม้แต่งบประมาณเล็กน้อยจากกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การช่วยเหลืองานวัดผล การจัดกิจกรรมวันสำคัญ การดูแลอาคารสถานที่ หรือเป็นวิทยากรท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่งและเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างหลากหลายมิติ

๔. ความคล่องตัวในการบริหารจัดการและการปรับตัว ทำให้การบริหารจัดการของโรงเรียน มีความคล่องตัวสูง การตัดสินใจและการดำเนินงานต่าง ๆ สามารถทำได้อย่างรวดเร็วและยืดหยุ่น การปรับเปลี่ยนหลักสูตร กิจกรรม หรือวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ความต้องการของนักเรียน หรือบริบทของชุมชน สามารถทำได้ง่ายและรวดเร็วกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มี ขั้นตอนและกระบวนการที่ซับซ้อนกว่า นอกจากนี้ การสื่อสารภายในโรงเรียนก็ทำได้ง่ายและทั่วถึง ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและลดปัญหาความขัดแย้งในการทำงาน.

๕. วัฒนธรรมองค์กรแบบครอบครัว ทำให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกันเหมือนครอบครัว การทำงานร่วมกันเป็นทีมมีความแน่นแฟ้น ครูมีความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และร่วมกัน รับผิดชอบในการพัฒนาโรงเรียน บรรยากาศการทำงานที่อบอุ่นและเป็นกันเองนี้ส่งผลดีต่อขวัญ

กำลังใจของบุคลากร และสะท้อนไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและปลอดภัยสำหรับนักเรียน.

จุดอ่อน (Weaknesses - W) : ปัญหาและข้อจำกัดภายในที่ต้องแก้ไข

๑. ปัญหาครูไม่ครบชั้นและครูสอนไม่ตรงตามวุฒิ/เอกที่จบ ทำให้ครูที่มีอยู่ต้องรับภาระการสอนหลายวิชา หลายระดับชั้น หรือบางครั้งต้องสอนในรายวิชาที่ไม่ตรงกับวุฒิการศึกษาหรือความถนัดของตนเอง ส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนในบางวิชาอาจไม่เต็มที่ เนื่องจากครูอาจขาดความรู้เชิงลึกในเนื้อหา หรือขาดเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับวิชานั้น ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน

๒. การขาดแคลนงบประมาณและสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้มีข้อจำกัดในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โปรเจคเตอร์ หรือแหล่งเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ รวมถึงงบประมาณในการซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ และพัฒนาบุคลากร การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและโลกยุคใหม่ได้อย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและเรียนรู้ทักษะดิจิทัลที่จำเป็น

๓. จำนวนนักเรียนที่น้อยส่งผลต่อการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและขาดการแข่งขัน ทำให้นักเรียนอาจขาดความกระตือรือร้นและบรรยากาศของการแข่งขันที่ดี นอกจากนี้ การมีนักเรียนน้อยยังอาจส่งผลให้นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลาย และขาดแรงกระตุ้นในการพัฒนาตนเองให้โดดเด่น เนื่องจากไม่มีคู่แข่งที่ชัดเจนนัก

๔. สภาพอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทรุดโทรม/ไม่เพียงพอ ทำให้สภาพอาคารสถานที่ที่ทรุดโทรม ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และอาจไม่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน นอกจากนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานบางอย่าง เช่น ห้องน้ำ ห้องสมุด สนามเด็กเล่น หรือพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมกลางแจ้ง อาจมีไม่เพียงพอหรือไม่ได้รับการปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน บรรยากาศในการเรียนรู้ และสุขอนามัยที่ดีภายในโรงเรียน

๕. การขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากร ทำให้การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาตนเอง อาจทำได้ไม่บ่อยนัก ครูอาจขาดโอกาสในการเรียนรู้เทคนิคการสอนใหม่ๆ การเข้าถึงนวัตกรรมการศึกษา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูจากโรงเรียนอื่น ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของครูและอาจทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ทันสมัยเท่าที่ควร

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities - O) : ปัจจัยภายนอกที่เอื้อประโยชน์ต่อโรงเรียน

๑. นโยบายและงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็กจากภาครัฐ รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการมักมีนโยบายที่ให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณพิเศษเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กโดยเฉพาะ เช่น งบประมาณสำหรับการปรับปรุงอาคารสถานที่ จัดซื้อสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาครู หรือโครงการพิเศษต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก โอกาสนี้ช่วยให้โรงเรียนสามารถ

เข้าถึงแหล่งเงินทุนและทรัพยากรเพื่อแก้ไขจุดอ่อนและส่งเสริมจุดแข็งของตนเองได้ หากโรงเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากนโยบายเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่ จะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดด

๒. เมืองค์กร/หน่วยงานในท้องถิ่นที่พร้อมให้การสนับสนุนและร่วมมือ โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่มีเมืองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเทศบาล รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) สถานีตำรวจ หรือภาคเอกชนในพื้นที่ ที่พร้อมให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งในด้านงบประมาณ แรงงาน ความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือการใช้สถานที่ การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานเหล่านี้จะช่วยเติมเต็มทรัพยากรที่โรงเรียนขาดแคลน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้นอกห้องเรียนจากประสบการณ์จริงในท้องถิ่น

๓. เทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้จัดการเรียนรู้ทางไกลและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ในยุคดิจิทัลปัจจุบัน มีเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์จำนวนมากที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ แม้โรงเรียนจะขาดแคลนครูผู้สอนบางวิชาหรือมีสื่อไม่เพียงพอ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (หากมี) และการใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ทางไกล เช่น DLTV (Distance Learning Television) หรือแหล่งเรียนรู้ออนไลน์อื่น ๆ จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนที่หลากหลาย มีคุณภาพ และได้รับการสอนจากครูผู้เชี่ยวชาญได้ นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของนักเรียนและครูอีกด้วย

๔. แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ชุมชนตั้งอยู่มักมีแหล่งเรียนรู้ที่ทรงคุณค่าและภูมิปัญญาของปราชญ์ชาวบ้าน เช่น แหล่งเกษตรกรรม ท้องน้ำ วัด ช่างฝีมือพื้นบ้าน หรือผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ โรงเรียนสามารถใช้โอกาสนี้ในการเชื่อมโยงหลักสูตรเข้ากับท้องถิ่น จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงนอกห้องเรียน เช่น การศึกษาดูงาน การสัมภาษณ์ การลงมือปฏิบัติจริง การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับการเรียนการสอนจะช่วยให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และยังช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะอาชีพพื้นฐานอีกด้วย

๕. ความตระหนักรู้ของผู้ปกครองต่อความสำคัญของการศึกษา ผู้ปกครองมีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษามากขึ้น และต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ โรงเรียนสามารถใช้โอกาสนี้ในการสร้างความเข้าใจและดึงผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตรหลานได้อย่างเต็มที่ เช่น การเข้ามาเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน การให้คำปรึกษาแก่ครู หรือการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

อุปสรรค (Threats - T): ปัจจัยภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อโรงเรียน

๑. อัตราการเกิดที่ลดลงและจำนวนนักเรียนลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง ปัญหาอัตราการเกิดของประชากรในประเทศไทยที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลโดยตรงต่อจำนวนนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กหลายแห่งทั่วประเทศ การมีนักเรียนลดน้อยลงอย่างมากในแต่ละปี ทำให้โรงเรียนเผชิญความเสี่ยงที่จะถูกควบรวม ยุบเลิก หรือไม่ได้รับการจัดสรรครูและงบประมาณอย่างเพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถานศึกษาและโอกาสทางการศึกษาของเด็กในชุมชน การที่ไม่มีนักเรียนใหม่เข้ามาใน

ระบบ หรือมีน้อยมาก อาจทำให้โรงเรียนไม่สามารถคงสถานะการเป็นโรงเรียนขนาดเล็กต่อไปได้ในอนาคต

๒. การแข่งขันกับโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนในตัวเมือง ผู้ปกครองบางส่วนอาจพิจารณาส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงดีกว่า มีความพร้อมด้านบุคลากร สื่อเทคโนโลยี หรือกิจกรรมที่หลากหลายกว่าในตัวเมืองหรือพื้นที่ใกล้เคียงที่เดินทางได้สะดวก การแข่งขันนี้เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กเสียโอกาสในการดึงดูดนักเรียนที่มีศักยภาพ และอาจทำให้นักเรียนที่มีจำนวนน้อยอยู่แล้วลดลงไปอีก ส่งผลต่อความอยู่รอดของโรงเรียนและทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปได้ยากขึ้น

๓. การย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครองและนักเรียน ปัญหาสภาพเศรษฐกิจในชนบท หรือการมองหาโอกาสในการทำงานที่ดีกว่า ทำให้ผู้ปกครองจำนวนมากตัดสินใจย้ายถิ่นฐานไปทำงานในเมืองใหญ่หรือในต่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนต้องย้ายตามผู้ปกครองไปด้วย ปรากฏการณ์นี้เป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้จำนวนนักเรียนในโรงเรียนลดลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง และอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนนักเรียนที่รุนแรงมากขึ้นในอนาคต

๔. สภาพเศรษฐกิจของชุมชนและผู้ปกครอง หากชุมชนประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่น ภัยแล้ง ราคาพืชผลตกต่ำ หรือการขาดแคลนอาชีพที่มั่นคง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อรายได้ของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองอาจไม่มีกำลังเพียงพอที่จะสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน หรือจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนให้แก่บุตรหลานได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ปัญหาเศรษฐกิจยังเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ปกครองตัดสินใจย้ายถิ่นฐานเพื่อหางานทำ ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักเรียนของโรงเรียนอีกด้วย

๕. การขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีของชุมชน แม้เทคโนโลยีจะเป็นโอกาสแต่ในบางพื้นที่ชุมชนยังขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อินเทอร์เน็ต หรือขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี การสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลการศึกษาใหม่ๆ อาจเป็นไปได้ยาก ทำให้การสนับสนุนโรงเรียนจากชุมชนและผู้ปกครองในบางมิติยังเป็นไปได้ไม่เต็มที่

๒.๓ สรุปผลการวิเคราะห์และประเด็นเชิงกลยุทธ์

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน จุดแข็งและจุดอ่อนและภายนอก โอกาสและอุปสรรค ของโรงเรียนวัดนากัน สรุปได้ว่า โรงเรียนวัดนากันมีจุดแข็งที่โดดเด่นในด้านความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างครูกับนักเรียน การดูแลที่ทั่วถึง และความร่วมมือที่เข้มแข็งจากชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีโอกาสจากนโยบายภาครัฐที่สนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็กและแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พร้อมให้ความร่วมมือ ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่สามารถนำมาใช้เสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนได้ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนยังคงเผชิญกับจุดอ่อนภายในที่สำคัญ อาทิ ปัญหาครูไม่ครบชั้นและสอนไม่ตรงเอก การขาดแคลนงบประมาณและสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงอาคารสถานที่ที่ทรุดโทรม ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยมีอุปสรรคภายนอกที่คุกคามความอยู่รอดของโรงเรียนอย่างยิ่ง คือ อัตราการเกิดที่ลดลง การแข่งขันจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และการย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครอง ซึ่งส่งผลให้จำนวนนักเรียนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากสถานการณ์ดังกล่าว การสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การกำหนดประเด็นเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ และเร่งด่วนที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญและพัฒนาเพื่อความอยู่รอดและยั่งยืน ประเด็นแรกคือ การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะรอบด้าน เพื่อสร้างจุดเด่นและคุณค่าที่แตกต่าง โดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็งด้านความสัมพันธ์ใกล้ชิดในการดูแลนักเรียนรายบุคคล ผนวกกับโอกาสจากเทคโนโลยีการเรียนรู้ทางไกลและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อชดเชยจุดอ่อนเรื่องครูไม่ครบชั้นและสื่อการสอนที่จำกัด โรงเรียนควรเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับ

ประเด็นเชิงกลยุทธ์ที่สอง คือ การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของโรงเรียนผ่านการระดมทรัพยากรและการสร้างเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการรับมือกับอุปสรรคด้านจำนวนนักเรียนที่ลดลงและข้อจำกัดด้านงบประมาณ โรงเรียนต้องใช้จุดแข็งของความร่วมมือจากชุมชนมาสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นกับองค์กรและหน่วยงานภายนอก เพื่อแสวงหาแหล่งสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรเพิ่มเติม รวมถึงการพัฒนาอาคารสถานที่และเทคโนโลยีให้พร้อมใช้งาน การมีแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการระดมทรัพยากรและการสร้างพันธมิตรจะช่วยให้โรงเรียนสามารถแก้ไขจุดอ่อนด้านโครงสร้างพื้นฐานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับโรงเรียนอื่นได้ ซึ่งประเด็นเชิงกลยุทธ์เหล่านี้จะเป็นที่มาของยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาโรงเรียนในระยะต่อไป เพื่อให้โรงเรียนยังคงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและยั่งยืนของชุมชนต่อไป

บทที่ ๓

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๓.๑ ปรัชญาโรงเรียน

“เรียนรู้อย่างมีความสุข สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาตนเองและชุมชน”

๓.๒ วิสัยทัศน์

"ภายในปีการศึกษา ๒๕๖๘ โรงเรียนวัดนาگان สร้างสรรค์การเรียนรู้บนพื้นฐานวิถีไทย ใส่ใจคุณธรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความสุข และเติบโตอย่างมีคุณภาพ"

๓.๓ พันธกิจ (Mission)

๑. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้รอบด้านสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

๒. เสริมสร้างศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่ทันสมัยในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

๓. บริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และแหล่งเรียนรู้ให้ปลอดภัยและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน พร้อมทั้งสร้างและขยายความร่วมมือกับบ้าน ชุมชน และภาคีเครือข่าย

๓.๔ ค่านิยม

“มุ่งมั่นคุณภาพ” เราจะทำงานอย่างเต็มที่เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในการจัดการศึกษา

๓.๕ เป้าประสงค์ (Goals)

๑. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีทักษะชีวิต ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

๒. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม

๓. โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างยั่งยืน

๓.๖ กลยุทธ์

๑. กลยุทธ์พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพรอบด้าน

๒. กลยุทธ์ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๓. กลยุทธ์พัฒนาครูและบุคลากรให้มีสมรรถนะสูง

๔. กลยุทธ์บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและโปร่งใส

๓.๗ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ด้านคุณภาพผู้เรียน

- ร้อยละของผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น
- ร้อยละของผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ทักษะชีวิตและทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่พึงประสงค์

- ร้อยละของผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี

๒. ด้านคุณภาพครูและบุคลากร

- ร้อยละของครูและบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเอง
- ร้อยละของครูนำความรู้และนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้
- ร้อยละของครูสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ

- ระดับความพึงพอใจของครูและบุคลากรต่อสภาพแวดล้อมการทำงาน

๓. ด้านการบริหารจัดการและสภาพแวดล้อม

- ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายต่อการบริหารจัดการของโรงเรียน

- ร้อยละของการใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่าและโปร่งใส

- ร้อยละของสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด ปลอดภัย และส่งเสริม

พัฒนาการของผู้เรียน

๔. ด้านการมีส่วนร่วม

- จำนวนกิจกรรมที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน
- ร้อยละของผู้ปกครองและชุมชนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน
- ร้อยละของความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน

๓.๘ เวกลักษณ์

- “สวนป่าลุ่มน้ำริน ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้อย่างมีความสุข”

๓.๙ อัตลักษณ์

- พึ่งพาตนเองได้ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

๓.๑๐ คำขวัญ

- แหล่งเรียนรู้ของชุมชน สร้างคนสร้างวินัย
อนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ใส่ใจวิชาการ

บทที่ ๔

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การพัฒนา

๔.๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนา (Strategies)

๑. ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โรงเรียนวัดนากันเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์ เพื่อให้นักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต โรงเรียนวัดนากันปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันดีงาม และทักษะชีวิตที่จำเป็นผ่านกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร รวมถึงการบูรณาการในวิชาต่าง ๆ การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความรับผิดชอบ มีวินัย และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นพลเมืองที่ดี

๓. ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โรงเรียนวัดนากันส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงาน และประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการจัดประชุม เสวนา ระดมความคิดเห็น และกิจกรรมที่เปิดพื้นที่ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งให้แก่โรงเรียนและชุมชน

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ โรงเรียนวัดนากันให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างรอบด้านและต่อเนื่อง โดยเน้นการจัดอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน รวมถึงการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้ครูมีองค์ความรู้ที่ทันสมัย มีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาผู้เรียน

๕. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โรงเรียนบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งงบประมาณ อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และคุ้มค่าสูงสุด รวมถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมให้นักเรียน ครู และชุมชน มีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด การคัดแยกขยะ การปลูกต้นไม้ และการจัดกิจกรรมที่สร้างความตระหนักรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

๔.๒ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และโครงการ / กิจกรรมหลัก

เป้าประสงค์ (Goals) ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีทักษะชีวิต ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

กลยุทธ์หลักที่ ๑ กลยุทธ์พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพรอบด้าน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น
- ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหาที่

พึงประสงค์

- ร้อยละของครูนำนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้

ชื่อโครงการ

- โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- โครงการพัฒนาวิชาการ
- โครงการพัฒนาผู้เรียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมสุขภาวะที่ดีและทักษะการดูแลตนเองให้แก่ผู้เรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีตามเกณฑ์ที่กำหนด
- จำนวนนักเรียนที่ได้รับความช่วยเหลือและพัฒนาตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ชื่อโครงการ

- โครงการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ พัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ได้
- ร้อยละของการซึ่งและใช้ประโยชน์จากระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา

ชื่อโครงการ

- โครงการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

เป้าประสงค์ (Goals) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์หลักที่ ๑ กลยุทธ์พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพรอบด้าน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ ปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมนักเรียนอันดีงาม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

- ร้อยละของผู้เรียนมีจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์

ชื่อโครงการ

- โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน
- โครงการวันสำคัญ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

- ร้อยละของผู้เรียนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อโครงการ

- โครงการวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการพัฒนาวิชาการ

เป้าประสงค์ (Goals) โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างยั่งยืน

กลยุทธ์หลักที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย สะอาด และส่งเสริมการเรียนรู้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด ปลอดภัย และเป็นแหล่ง
เรียนรู้

- ระดับความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

ชื่อโครงการ

- โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

กลยุทธ์หลักที่ ๓ กลยุทธ์พัฒนาครูและบุคลากรให้มีสมรรถนะสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่ทันสมัย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของครูและบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ร้อยละของครูนำความรู้และนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้
- ระดับความพึงพอใจของครูและบุคลากรต่อการพัฒนาตนเอง

ชื่อโครงการ

- โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์หลักที่ ๔ กลยุทธ์บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและโปร่งใส

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการภายในให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละของการใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่า
- ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยม
- ระดับความพึงพอใจของผู้บริหารและบุคลากรต่อระบบบริหารจัดการ

ชื่อโครงการ

- โครงการพัฒนาการเงินและพัสดุ
- โครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- โครงการนิเทศภายในสถานศึกษา

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ของโรงเรียน

- ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายต่อการบริหารจัดการ

โครงการร่วม

- จำนวนกิจกรรมที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน
- ร้อยละของความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน เช่น MOU

โรงเรียน

- จำนวนช่องทางและกิจกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ

ชื่อโครงการ

- โครงการจ้างบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา
- โครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน

บทที่ ๕

การนำแผนสู่การปฏิบัติและการบริหารงบประมาณ

๕.๑ กลไกการขับเคลื่อนแผน

การนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ : ภาพรวมและกลไกการขับเคลื่อน

แผนกลยุทธ์ที่โรงเรียนวัดนาگانได้กำหนดขึ้นนี้ นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกระบวนการวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียนได้รับการเติมเต็มอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์นี้คือการแปลงยุทธศาสตร์หลักแต่ละข้อให้เป็น "แผนปฏิบัติการประจำปี" ซึ่งเป็นเอกสารที่ระบุรายละเอียดของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณ

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีนั้น ทุกยุทธศาสตร์จะถูกแตกย่อยออกเป็นโครงการ/กิจกรรมย่อยที่มีความเฉพาะเจาะจง แต่ละโครงการ/กิจกรรมจะมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ตัวชี้วัดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สามารถวัดผลได้ กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานที่แน่นอน ผู้รับผิดชอบหลักและผู้เกี่ยวข้อง งบประมาณที่ใช้ และทรัพยากรที่จำเป็นอื่น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนล้วนแล้วแต่มีส่วนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การนำแผนกลยุทธ์ไปใช้จะให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู บุคลากร ไปจนถึงผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ได้เข้ามามีบทบาทในการคิด วางแผน ตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความผูกพันกับความสำเร็จของโรงเรียนร่วมกัน กระบวนการนี้จะเริ่มต้นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจแผนกลยุทธ์ร่วมกัน สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนการระดมสมองเพื่อออกแบบโครงการและกิจกรรมที่ตอบสนองยุทธศาสตร์เหล่านั้นอย่างสร้างสรรค์และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โดยมีระบบการสื่อสารและรายงานผลที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนรับทราบความก้าวหน้าและสามารถปรับปรุงแผนการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที การนำแผนกลยุทธ์ไปใช้จึงไม่ใช่เพียงแค่การทำตามเอกสาร แต่เป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งมั่นสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ถือเป็นหัวใจสำคัญและผู้นำสูงสุดในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ บทบาทของท่านไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเป็นผู้สั่งการ แต่คือการเป็นผู้นำทางวิสัยทัศน์ ผู้อำนวยการความสะอาด และผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรและชุมชนในการมุ่งหน้าสู่เป้าหมายร่วมกัน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. กำหนดทิศทางและนโยบาย ผู้อำนวยการมีหน้าที่หลักในการแปลงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ระยะยาวของโรงเรียนที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ ให้กลายเป็นนโยบายและแนวทางการ

ดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนมีความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติในทิศทางเดียวกันได้ รวมถึงการสื่อสารนโยบายเหล่านี้ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนรับทราบและให้ความร่วมมือ

๒. จัดทำและอนุมัติแผนปฏิบัติการ เป็นผู้กำกับดูแลและให้คำแนะนำในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยผู้อำนวยการมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติโครงการ กิจกรรม และงบประมาณที่เสนอมา ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์ และมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงานภายใต้ทรัพยากรที่มี

๓. บริหารจัดการทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งหมดของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ บุคลากร (ครูและบุคลากรทางการศึกษา) อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรเหล่านี้ให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุทธศาสตร์และโครงการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างราบรื่น

๔. กำกับดูแลและส่งเสริมการปฏิบัติงาน กำกับดูแลการดำเนินงานของทุกฝ่ายในโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ตรวจสอบให้แน่ใจว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน เพื่อให้โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ สามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง

๕. พัฒนาบุคลากร ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน หรือพัฒนาตนเองตามแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) เพื่อให้ครูมีองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ทันสมัย สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

๖. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วม เป็นผู้ริเริ่มและประสานงานในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน รวมถึงศิษย์เก่า เพื่อระดมทรัพยากร ภูมิปัญญา และการสนับสนุนต่าง ๆ มาช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามแนวทางประชาธิปไตย

๗. ติดตาม ประเมินผล และรายงาน จัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ เพื่อวัดความก้าวหน้า ผลสัมฤทธิ์ และระบุปัญหาอุปสรรค นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนในรอบต่อไป พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัดอย่างโปร่งใสและทันเวลา

๘. สร้างขวัญและกำลังใจ สร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นบวก ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และให้การยกย่องชมเชย สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู บุคลากร และผู้มีส่วนร่วมทุกคนที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ เพื่อให้ทุกคนมีความภาคภูมิใจในผลงานและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโรงเรียนต่อไป

สรุป ผู้อำนวยการโรงเรียนเปรียบเสมือนกับต้นเรือที่ต้องนำพาทั้งลูกเรือ ครูและบุคลากร และผู้โดยสาร (นักเรียน) รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ปกครองและชุมชน ไปสู่จุดหมายปลายทาง วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ได้อย่างปลอดภัยและประสบความสำเร็จ โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ วิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง

บทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นตำแหน่งสำคัญในโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยมีบทบาทหลักในการเป็นผู้นำทางวิชาการและผู้ประสานงานในกลุ่มสาระฯ ของตนเอง เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูในกลุ่มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาของโรงเรียน โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. วางแผนงานและโครงการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้ากลุ่มสาระฯ มีหน้าที่นำยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับด้านวิชาการและเป้าประสงค์ของโรงเรียน มาวิเคราะห์และวางแผนงาน/โครงการประจำปีของกลุ่มสาระฯ ให้มีความสอดคล้องและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในบริบทของการจัดการเรียนรู้แต่ละวิชา รวมถึงการกำหนดเป้าหมายกิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกลุ่มสาระฯ อย่างชัดเจน

๒. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เป็นแกนนำในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระฯ ให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่น และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและชุมชน รวมถึงการพิจารณาเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ให้คำแนะนำ ปรีกษา และสนับสนุนครูในกลุ่มสาระฯ ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและเป็นไปตามสภาพจริง รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน

๔. นิเทศและพัฒนาครูในกลุ่มสาระฯ ดำเนินการนิเทศภายในกลุ่มสาระฯ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู ให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพของครูทุกคน

๕. บริหารจัดการทรัพยากรทางวิชาการ บริหารจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระฯ เช่น หนังสือ ตำรา สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์การสอน หรือห้องปฏิบัติการ ให้มีการใช้งานอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน รวมถึงการจัดทำทะเบียนคุมวัสดุ อุปกรณ์ และดูแลบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ

๖. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มสาระฯ รับผิดชอบในการติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของกลุ่มสาระฯ รวมถึงการรวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นในรอบต่อไป

๗. ประสานงานและสร้างความร่วมมือ ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน สร้างความร่วมมือในการจัดกิจกรรมข้ามกลุ่มสาระฯ หรือโครงการพิเศษที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวมของนักเรียน

๘. รายงานผล จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของกลุ่มสาระฯ เสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนตามวาระที่กำหนด เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจและวางแผนพัฒนาโรงเรียนในภาพรวม

สรุป หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คือผู้ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในระดับปฏิบัติการ เป็นสะพานเชื่อมระหว่างนโยบายจากผู้บริหารกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

บทบาทหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบโครงการ / กิจกรรม

ครูผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม เป็นกำลังสำคัญที่สุดในการนำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติในระดับชั้นเรียนและระดับกิจกรรมจริง โดยมีหน้าที่หลักในการแปลงแนวคิดเชิงนโยบายให้กลายเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการคือผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จึงมีความเข้าใจในความต้องการและบริบทของผู้เรียน ทำให้สามารถออกแบบและดำเนินกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. ศึกษาและทำความเข้าใจโครงการ/กิจกรรม มีหน้าที่ศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมที่ตนได้รับมอบหมายอย่างถ่องแท้ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กลุ่มเป้าหมาย งบประมาณที่ได้รับจัดสรร และข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและตรงตามแนวทางของแผนกลยุทธ์

๒. วางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียด จัดทำแผนการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมใน ความรับผิดชอบอย่างละเอียด ซึ่งรวมถึงการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน กิจกรรมย่อย ระยะเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ ผู้ร่วมงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสูงสุด

๓. ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างสรรค์สื่อการสอน นวัตกรรม หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ความรู้ คุณธรรม และทัศนคติที่ดีของนักเรียนตามเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

๔. บริหารจัดการทรัพยากร รับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/กิจกรรมอย่างประหยัด คุ่มค่า และโปร่งใส เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง วัสดุอุปกรณ์ การดูแลรักษา และการจัดทำบัญชีหรือทะเบียนคุมให้เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน

๕. ประสานงานและการสร้างการมีส่วนร่วม ประสานงานกับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระฯ ครูในกลุ่มสาระฯ อื่น ๆ ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือ การสนับสนุน หรือการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้ามามีบทบาทในการคิดและทำกิจกรรมด้วยตนเอง

๖. แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคขึ้นระหว่างการทำงานโครงการ/กิจกรรม ครูผู้รับผิดชอบมีหน้าที่ในการวิเคราะห์ หาสาเหตุ และดำเนินการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเหมาะสมและทันที่ หากเป็นปัญหาที่เกินขีดความสามารถ ให้รีบรายงานต่อหัวหน้ากลุ่มสาระฯ หรือผู้บริหารเพื่อขอคำปรึกษาและแนวทางแก้ไข

๗. ติดตามและประเมินผลภายในโครงการ ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมที่รับผิดชอบอย่างใกล้ชิด โดยการรวบรวมข้อมูล สังเกตพฤติกรรม และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมต่อไป

๘. จัดทำรายงานผล จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ ทั้งในส่วนของกิจกรรมที่ดำเนินการ งบประมาณที่ใช้จ่าย ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อเสนอต่อหัวหน้ากลุ่มสาระฯ หรือผู้บริหารตามระยะเวลาที่กำหนด

สรุป ครูผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมคือผู้ที่ทำให้วิสัยทัศน์ของโรงเรียนเป็นจริงในห้องเรียนและสนามโรงเรียน เป็นผู้สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายให้กับนักเรียน และเป็นฟันเฟืองสำคัญที่ขับเคลื่อนให้แผนกลยุทธ์ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

๕.๒ การแปลงแผนกลยุทธ์สู่แผนปฏิบัติการประจำปี

การแปลงแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งเพื่อให้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุผลสำเร็จในแต่ละปีงบประมาณ กระบวนการนี้ต้องอาศัยการวางแผนที่เป็นระบบ การกำหนดรายละเอียดที่ชัดเจน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ ๑ : ทบทวนและทำความเข้าใจแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

ก่อนที่จะเริ่มจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนทบทวนแผนกลยุทธ์ระยะยาวของตนเองอย่างละเอียด เพื่อให้เข้าใจเป้าหมายเชิงกลยุทธ์หลักในแต่ละมิติ (เช่น มิติด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครูและบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน) ขั้นตอนนี้มีความสำคัญในการเชื่อมโยงการดำเนินงานรายปีเข้ากับทิศทางระยะยาวของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ ๒ : วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและบริบทของโรงเรียน

โรงเรียนวัดนากันดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง จุดอ่อน) และภายนอก (โอกาส อุปสรรค) เช่น การวิเคราะห์ SWOT หรือ PESTEL เพื่อประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน ครู และชุมชน ข้อมูลจากการวิเคราะห์นี้จะเป็นฐานในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการเหล่านั้นอย่างตรงจุด

ขั้นตอนที่ ๓ : ระบุโครงการหลักจากแผนกลยุทธ์และโครงการเพิ่มเติม

จากแผนกลยุทธ์และผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน คณะกรรมการจัดทำแผนของโรงเรียนประกอบด้วยผู้บริหาร ตัวแทนครู ตัวแทนบุคลากร และอาจมีตัวแทนผู้ปกครอง/ชุมชน จะร่วมกันพิจารณาและระบุโครงการหลักที่จำเป็นต้องดำเนินการในปีงบประมาณนั้น ๆ ซึ่งรวมถึงโครงการที่ได้กล่าวมาข้างต้น ประกอบด้วย

- โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- โครงการพัฒนาคุณภาพวิชาการ
- โครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- โครงการนิเทศภายในสถานศึกษา
- โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- โครงการวันสำคัญ
- โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน
- โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน
- โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
- โครงการวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน
- โครงการพัฒนาผู้เรียน เช่น ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ศิลปะ ดนตรี กีฬา)
- โครงการจ้างบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา
- โครงการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต

ขั้นตอนที่ ๔ : กำหนดรายละเอียดของแต่ละโครงการ / กิจกรรมหลัก

แต่ละโครงการที่ระบุไว้ในขั้นตอนที่ ๓ ได้รับการกำหนดรายละเอียดอย่างชัดเจนในประเด็นสำคัญ ดังนี้

๔.๑ วัตถุประสงค์

แต่ละโครงการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง วัดผลได้ บรรลุผลได้ มีความเกี่ยวข้อง และมีกรอบเวลา วัตถุประสงค์จะระบุว่าโครงการนี้ต้องการทำอะไรและเพื่ออะไร

๔.๒ ผู้รับผิดชอบ

แต่ละโครงการต้องมีผู้รับผิดชอบหลักและผู้รับผิดชอบร่วมที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบและสามารถประสานงานได้อย่างราบรื่น ผู้รับผิดชอบหลักมักเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระฯ หัวหน้างาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร

๔.๓ ระยะเวลา

ระบุช่วงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของแต่ละกิจกรรมย่อยภายในโครงการ รวมถึงกำหนดเวลาสำคัญ การกำหนดระยะเวลาช่วยให้สามารถวางแผนการใช้ทรัพยากรและติดตามความก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๔ งบประมาณ

การประมาณการงบประมาณที่จำเป็นสำหรับแต่ละโครงการอย่างละเอียด ครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมด เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าเดินทาง ค่าประชาสัมพันธ์ ค่าจ้างเหมา ฯลฯ พร้อมทั้งระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ (เช่น งบประมาณแผ่นดิน เงินอุดหนุนรายหัว เงินบริจาค เงินรายได้สถานศึกษา)

๔.๕ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัดความสำเร็จคือสิ่งที่ใช้ในการวัดว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ตัวชี้วัดควรมีความชัดเจน วัดผลได้ และสะท้อนผลลัพธ์ที่ต้องการ ตัวชี้วัดที่ดีจะช่วยให้การประเมินผลเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ ๕ : จัดทำรูปเล่มแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนออนุมัติ

เมื่อรายละเอียดของทุกโครงการได้รับการจัดทำครบถ้วนแล้ว ให้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดจัดทำเป็นรูปเล่ม "แผนปฏิบัติการประจำปี" ที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งจะประกอบด้วย

๑. บทนำ : ความสำคัญของแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ
๒. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย : สรุปลงจากแผนกลยุทธ์
๓. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน : สรุปประเด็นสำคัญ
๔. โครงสร้างแผนปฏิบัติการ : การเชื่อมโยงกับเป้าหมายกลยุทธ์

๕. รายละเอียดโครงการ / กิจกรรม : ตารางสรุปรายละเอียดของทุกโครงการตามที่กล่าวมา (วัตถุประสงค์, ผู้รับผิดชอบ, ระยะเวลา, งบประมาณ, ตัวชี้วัด)

๖. แผนการติดตามและประเมินผล : จะดำเนินการอย่างไรและเมื่อใด

๗. ภาคผนวก : เอกสารประกอบต่าง ๆ

หลังจากจัดทำรูปเล่มแล้ว ให้เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ขั้นตอนที่ ๖ : ประกาศใช้แผนและการนำไปปฏิบัติ

เมื่อแผนได้รับการอนุมัติแล้ว โรงเรียนประกาศใช้แผนอย่างเป็นทางการ และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการ/กิจกรรมนำแผนไปปฏิบัติจริง โดยควรมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกคนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการขับเคลื่อนแผน

โรงเรียนมีระบบการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น รายไตรมาส หรือรายภาคเรียน โดยตรวจสอบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ งบประมาณที่ใช้เป็นไปตามประมาณการหรือไม่ และตัวชี้วัดความสำเร็จมีความก้าวหน้าอย่างไร

วิธีการติดตามและประเมินผล

๑. รายงานผล ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ
๒. การประชุมติดตามงาน ประชุมร่วมกับผู้บริหารและผู้รับผิดชอบเพื่อทบทวนความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค
๓. การนิเทศภายใน ผู้บริหารหรือคณะกรรมการนิเทศภายในเข้าตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะ
๔. การใช้แบบประเมิน เก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง (นักเรียน ครู ผู้ปกครอง)

ขั้นตอนที่ ๗ : สรุปผลและรายงาน

เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ โรงเรียนรวบรวมผลการดำเนินงานของทุกโครงการ สรุปผลสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และผู้เกี่ยวข้อง

สรุป

กระบวนการแปลงแผนกลยุทธ์สู่แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นถึงความละเอียด รอบคอบ และเป็นระบบในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การทบทวนกลยุทธ์ไปจนถึงการสรุปผลและรายงาน โดยเน้นการกำหนดรายละเอียดของแต่ละโครงการอย่างชัดเจนในด้านวัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา งบประมาณ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้แผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการจัดทำแผนงานของสถานศึกษาได้อย่างสมบูรณ์และเป็นรูปธรรม

การบริหารงบประมาณ ตารางประมาณการงบประมาณ ๕ ปี จำแนกตามยุทธศาสตร์และแหล่งที่มาของงบประมาณ

การบริหารงบประมาณเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน การประมาณการงบประมาณล่วงหน้า ๕ ปี และการจำแนกตามยุทธศาสตร์จะช่วยให้เห็นภาพรวมของการจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน เพื่อให้มั่นใจว่าโรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอและจัดสรรได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์

แหล่งที่มาของงบประมาณ

ในแต่ละปีงบประมาณ แหล่งที่มาหลักของงบประมาณสำหรับโรงเรียนวัดนากัน ประกอบด้วย

๑. เงินอุดหนุนรายหัว เป็นงบประมาณหลักที่จัดสรรให้ตามจำนวนนักเรียน

- จำนวน ๑๒๓,๔๒๔ บาท

๒. เงินระดมทรัพยากรและเงินบริจาค ได้จากการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ศิษย์เก่า องค์กร หรือภาคเอกชน

-

๓. เงินรายได้สถานศึกษา (ถ้ามี): รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น ค่าบำรุงการศึกษา ค่าบริการ

- จำนวน ๑๔๔,๐๐๐ บาท

๔. งบประมาณอื่น ๆ (เช่น งบพัฒนาคุณภาพการศึกษาจาก สพฐ., งบโครงการพิเศษ) งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเป็นครั้งคราวตามโครงการหรือนโยบาย

-

๕. รวมประมาณการงบประมาณรายรับรวมต่อปี ๑๒๓,๔๒๔ + ๑๔๔,๐๐๐ = ๒๖๗,๔๒๔ บาท

๖. ตารางประมาณการงบประมาณ ๕ ปี (ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ - ๒๕๗๒)

๗. ตารางนี้จะแสดงการจัดสรรงบประมาณให้กับแต่ละยุทธศาสตร์และแหล่งที่มาของงบประมาณในแต่ละปี โดยสมมติว่ามีการเพิ่มขึ้นของงบประมาณรายรับและการจัดสรรในบางปี

แหล่งที่มาของงบประมาณ (ประมาณการรายรับรายจ่าย)

รายการ	ปี พ.ศ.					รวม ๕ ปี
	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑	ปี ๒๕๗๒	
๑. เงินอุดหนุนรายหัว	๑๒๓,๔๒๔	๑๒๓,๔๒๔	๑๒๓,๔๒๔	๑๒๓,๔๒๔	๑๒๓,๔๒๔	๖๑๗,๑๒๐
๒. เงินระดมทรัพยากรและ บริจาค	-	-	-	-	-	-
๓. เงินรายได้สถานศึกษา	๑๔๔,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๕,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๕,๐๐๐	๗๗๔,๐๐๐
๔. เงินงบประมาณอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
๕. รวมประมาณการ รายรับ	๒๖๗,๐๐๐	๒๗๓,๔๒๔	๒๗๘,๔๒๔	๒๘๒,๔๒๔	๒๘๘,๔๒๔	๑,๓๙๑,๑๒๐

การจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์ (ประมาณการรายจ่ายรวม)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : พัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล

แหล่งที่มา	ปี พ.ศ.					รวม ๕ ปี
	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑	ปี ๒๕๗๒	
๑. เงินอุดหนุนรายหัว	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
๒. เงินระดมทรัพยากรและ บริจาค	-	-	-	-	-	-
๓. เงินรายได้สถานศึกษา	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
๔. เงินงบประมาณอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
๕. รวมประมาณการ รายรับ	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การเสริมสร้างศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

แหล่งที่มา	ปี พ.ศ.					รวม ๕ ปี
	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑	ปี ๒๕๗๒	
๑. เงินอุดหนุนรายหัว	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
๒. เงินระดมทรัพยากรและ บริจาค	-	-	-	-	-	-
๓. เงินรายได้สถานศึกษา	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐

๔. เงินงบประมาณอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
๕. รวมประมาณการ รายรับ	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล

แหล่งที่มา	ปี พ.ศ.					รวม ๕ ปี
	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑	ปี ๒๕๗๒	
๑. เงินอุดหนุนรายหัว	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
๒. เงินระดมทรัพยากรและ บริจาค	-	-	-	-	-	-
๓. เงินรายได้สถานศึกษา	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐
๔. เงินงบประมาณอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
๕. รวมประมาณการ รายรับ	๕๕,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	๕๕,๐๐๐	๒๗๕,๐๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน

แหล่งที่มา	ปี พ.ศ.					รวม ๕ ปี
	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑	ปี ๒๕๗๒	
๑. เงินอุดหนุนรายหัว	๑๓,๔๒๔	๑๓,๔๒๔	๑๓,๔๒๔	๑๓,๔๒๔	๑๓,๔๒๔	๖๗,๑๒๐
๒. เงินระดมทรัพยากรและ บริจาค	-	-	-	-	-	-
๓. เงินรายได้สถานศึกษา	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
๔. เงินงบประมาณอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
๕. รวมประมาณการ รายรับ	๒๓,๔๒๔	๒๓,๔๒๔	๒๓,๔๒๔	๒๓,๔๒๔	๒๓,๔๒๔	๑๑๗,๑๒๐

หมายเหตุ:

- เงินอุดหนุนรายหัว เป็นงบประมาณที่ค่อนข้างคงที่ตามจำนวนนักเรียนและอัตราที่ สพฐ. กำหนด
- เงินระดมทรัพยากรและเงินบริจาค / เงินรายได้สถานศึกษา / งบประมาณอื่น ๆ เป็น งบประมาณที่มีความผันผวนสูงกว่า ขึ้นอยู่กับความสามารถของโรงเรียนในการระดมทุน กิจกรรมที่จัด และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

- **การจัดสรรงบประมาณ** ในตารางเป็นการจัดสรรงบประมาณที่สมดุลกับรายรับในแต่ละปี โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนสัดส่วนการจัดสรรในแต่ละยุทธศาสตร์ตามความสำคัญและเร่งด่วนของโครงการในแต่ละปี
- **รายละเอียดโครงการ** การจัดสรรงบประมาณในแต่ละยุทธศาสตร์จะถูกแบ่งย่อยลงไปในแต่ละโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปีตามที่อธิบายไว้ในคำตอบก่อนหน้านี้
- **ความยืดหยุ่น** โรงเรียนมีการบริหารงบประมาณอย่างยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนการจัดสรรได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์

คำอธิบายประกอบตาราง

ตารางประมาณการงบประมาณ ๕ ปีนี้ แสดงให้เห็นถึงการวางแผนทางการเงินของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วนหลักคือ **แหล่งที่มาของงบประมาณ (ประมาณการรายรับรวม)** และ **การจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์ (ประมาณการรายจ่ายรวม)**

๑. แหล่งที่มาของงบประมาณ ส่วนนี้ระบุที่มาของเงินทุนที่โรงเรียนจะได้รับในแต่ละปี โดยเงินอุดหนุนรายหัวเป็นแหล่งรายได้ที่คาดการณ์ได้ค่อนข้างแม่นยำ ส่วนเงินระดมทรัพยากรและเงินบริจาค เงินรายได้สถานศึกษา และงบประมาณอื่น ๆ แสดงให้เห็นถึงความพยายามของโรงเรียนในการแสวงหาและบริหารจัดการแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเติมเต็มงบประมาณเพื่อการพัฒนาที่ครอบคลุมและยั่งยืนยิ่งขึ้น ตัวเลขในแต่ละปีอาจมีการปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เพื่อสะท้อนถึงการเติบโตหรือกิจกรรมระดมทุนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น

๒. การจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ส่วนนี้เป็นการจำแนกการจัดสรรงบประมาณไปยังยุทธศาสตร์หลัก ๔ ด้านของโรงเรียนในแต่ละปี ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของการให้ความสำคัญและจัดลำดับความสำคัญในการใช้จ่ายตามแผนกลยุทธ์

- **ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล** ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด เนื่องจากเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา เพื่อใช้ในโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการพัฒนาคุณภาพวิชาการ โครงการพัฒนาผู้เรียน และการจัดหาสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ

- **ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การเสริมสร้างศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา** ได้รับการจัดสรรเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการอบรมสัมมนา และการพัฒนาวิชาชีพ

- **ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล** ใช้ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โครงการนิเทศภายใน การปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โครงการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต และโครงการจ้างบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

- **ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน** ใช้ในโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการวันสำคัญ โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน

การเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการประจำปี

ตัวเลขงบประมาณที่แสดงในตารางนี้คือภาพรวมของงบประมาณที่จัดสรรให้แต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งจะถูกนำไปแบ่งย่อยและกำหนดรายละเอียดในแต่ละโครงการ/กิจกรรมของ "แผนปฏิบัติการประจำปี" ที่ได้อธิบายไปก่อนหน้านี้ เช่น งบประมาณสำหรับยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวน ๑๓๐,๐๐๐ บาทในปี ๒๕๖๘ จะถูกแบ่งเป็นงบประมาณสำหรับโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, โครงการพัฒนาคุณภาพวิชาการ, และโครงการพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

- ตารางประมาณการงบประมาณนี้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารในการวางแผน ควบคุม และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และสามารถสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจถึงภาพรวมทางการเงินของโรงเรียนได้อย่างชัดเจนและโปร่งใส

บทที่ ๖

การกำกับ ติดตาม และประเมินผลแผนสู่การปฏิบัติและการบริหารงบประมาณ

เน้นย้ำถึงกระบวนการสำคัญในการบริหารจัดการโครงการหรือแผนงานอย่างมืออาชีพ เพื่อให้มั่นใจว่าทุกกิจกรรมดำเนินไปอย่างมีทิศทาง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๖.๑ กรอบการกำกับและติดตาม

การกำกับติดตามคือกระบวนการตรวจสอบและเฝ้าระวังความก้าวหน้าของกิจกรรม โครงการ หรือแผนงานอย่างต่อเนื่องตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ตรวจสอบความคืบหน้า ว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนหรือไม่
- ระบุปัญหาและอุปสรรค ตรวจสอบสิ่งผิดปกติ หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเพื่อหาทางแก้ไขได้ทันเวลาที่

- ปรับปรุงแก้ไข นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงกลยุทธ์หรือการดำเนินงานให้ดีขึ้น
- ยืนยันการใช้ทรัพยากร ตรวจสอบว่ามีการใช้ทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ) อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

- แนวทางปฏิบัติ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicators: KPIs) ที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ กำหนดผู้รับผิดชอบ และความถี่ในการรายงานผล

๖.๒ การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลคือการวิเคราะห์และตัดสินคุณค่า ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบของโครงการ/แผนงานอย่างเป็นระบบและเป็นกลาง โดยมักจะทำในช่วงสำคัญของโครงการ เช่น กลางโครงการ หรือเมื่อสิ้นสุดโครงการ เพื่อ

- ตัดสินความสำเร็จ โครงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และในระดับใด
- วิเคราะห์ปัจจัย อะไรคือปัจจัยที่ทำให้สำเร็จหรือล้มเหลว
- ประเมินความคุ้มค่า โครงการให้ผลลัพธ์ที่คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่
- สร้างบทเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาโครงการในอนาคต
- แนวทางปฏิบัติ การประเมินผลควรมีขอบเขตการประเมินที่ชัดเจน มีเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดไว้

ล่วงหน้า และดำเนินการโดยผู้ประเมินที่มีความเป็นกลาง

๖.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ เครื่องมือที่นิยมใช้ได้แก่:

- แบบสอบถาม (Questionnaires) สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่
- การสัมภาษณ์ (Interviews) สำหรับเก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- การสังเกตการณ์ (Observation) สำหรับการเก็บข้อมูลพฤติกรรมหรือสภาพแวดล้อมจริง
- การวิเคราะห์เอกสาร (Document Review) ตรวจสอบรายงาน บันทึก และข้อมูลย้อนหลัง
- กรณีศึกษา (Case Studies) ศึกษาเชิงลึกในบางประเด็นหรือพื้นที่เฉพาะ
- เทคนิคเฉพาะทาง เช่น Logic Model (เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม-ผลลัพธ์) หรือ SWOT Analysis (วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค)

๖.๔ การรายงานผลและการนำไปใช้

หลังจากดำเนินกระบวนการประเมินผลแล้ว การรายงานผลเป็นขั้นตอนสำคัญในการสื่อสารสิ่งที่ค้นพบสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อ

- นำเสนอข้อค้นพบ สรุปผลการประเมินอย่างชัดเจน รวมถึงจุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะ
- สร้างความเข้าใจ ให้ข้อมูลที่จำเป็นในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
- การตัดสินใจ ผลการประเมินเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อ ขยาย ปรับปรุง หรือยุติ
- การเรียนรู้และพัฒนา ใช้บทเรียนที่ได้ไปปรับปรุงการออกแบบและดำเนินโครงการในอนาคต

แนวทางปฏิบัติ รายงานควรมีความกระชับ ชัดเจน มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ และเสนอแนะเชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปดำเนินการได้จริง เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากผลการประเมิน

คำสั่งโรงเรียนวัดนากัน

ที่ ๖๗ / ๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี ๒๕๖๘ - ๒๕๗๑

ด้วยโรงเรียนวัดนากัน กำหนดจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี ๒๕๖๘ - ๒๕๗๑ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ แห่งความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนวัดนากัน ประจำปี ๒๕๖๘-๒๕๗๑ ดังนี้

ที่ปรึกษา

๑. นางกัลยา ทองเทพ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนากัน

มีหน้าที่ ๑. ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ประสานงาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปี ๒๕๖๘-๒๕๗๑ ให้เสร็จเรียบร้อย

คณะกรรมการการดำเนินงาน

๑. นางผ่องศรี เกษร	ครู โรงเรียนวัดนากัน	ประธานกรรมการ
๒. นางพรเพ็ญ อนุพันธ์	ครู โรงเรียนวัดนากัน	กรรมการ
๓. นางฉวีวรรณ เพชรพันธ์	ครู โรงเรียนวัดนากัน	กรรมการ
๔. นางสาวยุพรัตน์ ยอดนาคี	ครู โรงเรียนวัดนากัน	กรรมการ
๕. นางสาวอดิگانต์ คณะนสม	ครู โรงเรียนวัดนากัน	กรรมการ
๖. นางสาววิลาวัลย์ ศรีทชากาล	ครู โรงเรียนวัดนากัน	กรรมการ

มีหน้าที่ ๑. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของโรงเรียน ผลการดำเนินงานตามโครงการ / กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ประเมินสภาพของโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประจำปี ๒๕๖๘-๒๕๗๑

๑. ประสานงานกลุ่มบริหาร / กลุ่มสาระการเรียนรู้
๒. พิจารณาโครงการ กิจกรรมตามกรอบแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน
๓. วิเคราะห์งบประมาณ ประจำปี ๒๕๖๘-๒๕๗๑
๔. จัดพิมพ์และจัดทำรูปเล่ม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ลงชื่อ

(นางกัลยา ทองเทพ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนากัน

1. ย. 12
2. 8
3. วิเศษ
4. 001

5. 12
6. 12

โรงเรียนวัดนากัน